

Recension: *The Atonement*, William Lane Craig

Försoningen har av hävd uppfattats som kulmen i den bibliska frälsningshistorien. Det gamla testamentliga Ordet talar om den utvalde Herrens Smorde som skulle komma, om Herrens lidande tjänare. Nya testamentet avslöjar och för bevisning om vem denne Messias är, nämligen Jesus från Nasaret. Genom honom har Gud försonat världen med sig själv. Denna försoning förändrar allt och behöver förkunnas och förstås även i vår tid. Petter Kollberg har läst en färsk bok i ämnet.

Det hör inte till vanligheterna att böcker om försoningen i den kristna tron, som är riktade till en bredare läsekrets, ges ut. När en av de mer kända nu levande filosoferna skrivit en bok i ämnet, är det värt att uppmärksamma.

William Lane Craig är en känd amerikansk teolog och kristen filosof som också är bekant för en svensk publik. Ett par av hans böcker finns utgivna på svenska och han har varit inbjuden talare på konferenser i Sverige, bl a hos teologföreningen Theofil i Lund. Han är ett känt namn bland kristna i hela världen, men räknas också till en av de viktigare nu levande filosoferna alla kategorier. Han har flera gånger debatterat med de stora nyateisterna, t.ex. Christopher Hitchens och Sam Harris, debatter som finns att se på Youtube.

Boken *The Atonement* (sv: Försoningen) föreligger i två versioner på engelska, en kortare på 75 sidor som ingår i en religions-filosofisk skriftserie utgiven i England på Cambridge University Press och en längre amerikansk version. Den förstnämnda versionen är lätt att få tag på hos nätbokhandlare och är den som recenserar här.

När en texts författare är amerikan brukar det innebära att texten blir ordrik, att författaren breder ut sig för att få fram sitt budskap. Dock inte så med William Lane Craig. Han skriver kort och kondenserat, och texten måste läsas uppmärksam och koncentrerat. Själv finner jag det vilsamt med välformulerade texter med ett greppbart format, men väntar man sig en avkopplande, enkel läsning kommer man att bli besviken. Jag inledde med att konstatera att boken kan läsas av en bred läsekrets, men det kommer säkert att finnas läsare som tycker att texten är svårgenomtränglig för en lekman.

Läsning av boken på engelska kräver förståelse för ett tiotal filosofiska och teologiska begrepp, men har man lärt sig dessa är bokens engelska av en ganska enkel typ, och torde inte utgöra ett hinder för en svensk läsare med genomsnittliga engelska-kunskaper.

Försoningen – ”the atonement” på engelska – är enligt reformatörerna kärnan i evangeliet. Olika syn på vad försoningen innebär har splittrat kristna historiskt, och olika ställningstaganden i denna centrala fråga leder till olika slutsatser om ganska mycket i den kristna tron. Därför är det angeläget att det i varje tid hålls ett samtal vid liv om vad försoningen innebär (och inte innebär).

Boken inleds med en kort genomgång av de bibeltexter som är mest centrala för läran om försoningen.

Bokens andra del redogör för hur man har sett på försoningen i kyrkans historia, och vilka invändningar och vilken kritik olika försoningsläror har mött.

Bokens tredje del behandlar hur man bör se på försoningen i förhållande till religionsfilosofi och rättsfilosofi.

Standardverket om försoningen i svensk teologiskt konservativ kristenhet har de senaste årtiondena varit John Stotts ”Korset – meningen med Jesu död”. Den gavs ut 1986 och översattes till svenska några år senare och därefter har nya upplagor tryckts. Det är en mycket välskriven bok som fortfarande försvarar sin plats som standardverk. Den är mer omfattande och den är också mer lättläst än den bok som här recenseras. Men den skrevs i en annan kontext och de avsnitt som behandlar samtiden möter invändningar från då tongivande teologer, t ex Karl Barth och Gustaf Wingren.

Den stora behållningen av denna korta bok är i mina ögon den välformulerade argumentationen kring de frågor som ställs i samtiden.

Craig ger i tredje delen av sin bok stort utrymme åt de invändningar mot klassiska försoningsläror som kommer från de nya ateisterna (*New Atheism*).

Vår tids invändningar mot en klassisk förståelse av försoningen gäller ofta synen på straff och huruvida straff är nödvändigt, hur någon kan ta en annans straff och hur förlåtelse ska förstås. Craig resonerar utförligt om huruvida Gud kan vara en rättvis domare och en nådefull Gud samtidigt, hur ett straff kan tas och försonas av någon annan än den som begick brottet och hur förlåtelse är möjlig och rimlig ur ett rättsfilosofiskt perspektiv. Författaren redogör noga för argument och motargument och ger ett välformulerat svar på invändningar vi alla möter i vår samtid.

Boken borde kunna vara en värdefull källa för många som predikar, och som behöver hjälp att få in mer av ett apologetiskt moment i sin förkunnelse. Det är något som borde vara en angelägenhet för alla som regelbundet predikar för Guds folk i Sverige.

Även för den som inte regelbundet förkunnar har boken ett värde, den aktualiserar och fördjupar vårt sätt att tänka om trons centrala domäner.

Det är ett böneämne att någon av de föreliggande versionerna av boken översätts till svenska.

Petter Kollberg

Predikant och läkare, Örkelljunga